

25 kwietnia 2026 r. weszły w życie nowe przepisy regulujące procedurę informowania o zamiarze likwidacji szkoły. Nowe zasady mają w pełniejszy sposób gwarantować odpowiednie powiadomienie o przewidywanej likwidacji wszystkich, których taka zmiana dotyczy.

Bardziej zawiła forma informowania o likwidacji szkoły

Nowe przepisy weszły w życie na gruncie ustawy z 13 marca 2026 r. o zmianie ustawy - Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw, która w medialnym dyskursie otrzymała potoczną nazwę "ustawy o małych szkołach". Ustawa, której jednym z celów było umożliwienie bardziej elastycznego zarządzania szkołami poprzez m.in. ułatwienie tworzenia szkół filialnych, doprecyzowała sposób komunikowania się organu prowadzącego z rodzicami uczniów oraz samymi uczniami szkół, wobec których planowana jest likwidacja.

Od kwietnia większość przepisów dotyczących tej procedury znajduje się w art. 89a ustawy - Prawo oświatowe (P.oś.). Przepis ten uzupełnia brzmienie art. 89 tej ustawy, z którego wynika ogólne prawo organu prowadzącego do zlikwidowania szkoły z końcem roku szkolnego i po zapewnieniu uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu. W przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe obowiązkiem jest umożliwienie uczniom nauki w szkole kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie. Niezależnie od obowiązku udzielenia uczniom pewnych "gwarancji" związanych z dalszą nauką, likwidacja szkoły jest czynnością budzącą wiele emocji, a - także przez to - wymaga odpowiedniego dialogu i porozumienia z osobami, które mają być dotknięte jej skutkami.

W dotychczasowym stanie prawnym kwestie informowania o zamiarze likwidacji szkoły były przedstawione w ustawie bardzo ogólnie. Zasadniczo jedynym obowiązkiem organu prowadzącego zamierzającego zlikwidować daną szkołę było zawiadomienie o tym uczniów pełnoletnich oraz rodziców uczniów niepełnoletnich na co najmniej sześć miesięcy przed spodziewaną likwidacją - co zostało sformułowane w sposób dość lakoniczny. Ugruntowane wokół tego przepisu orzecznictwo, w tym niedawny (choć dotyczący już nieaktualnego stanu prawnego) wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 lipca 2026 r. (sygn. III OSK 3069/23) wskazywało, że forma zawiadomienia jest zasadniczo dowolna, a kluczowe znaczenie ma rzeczywiste i skuteczne dostarczenie takiej informacji oraz możliwość zapoznania z nią przez wszystkich adresatów. Wśród przykładowych form takiego skutecznego zapoznania się z informacją o zamiarze likwidacji szkoły orzecznictwo wymieniało chociażby podpisanie listy obecności na zebraniu, na którym stosowny komunikat został przekazany.

Kto i jak musi dowiedzieć się o podjętym zamiarze?

W nowym brzmieniu ustawy właśnie formie zebrania nadano szczególne znaczenie, bowiem na podstawie art. 89a ust. 8 stała się wymaganą metodą prowadzenia konsultacji. Zanim do nich dojdzie, obowiązkiem organu prowadzącego jest zawiadomienie następujących podmiotów:

- rodziców uczniów, a w przypadku uczniów pełnoletnich - tych uczniów;
- pisemnie właściwy organ sprawujący nadzór pedagogiczny;
- pisemnie organ, który udzielił zezwolenia na założenie szkoły przez osobę prawną inną niż jednostka samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną;
- pisemnie organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego właściwej do prowadzenia szkół danego typu lub właściwego ministra (w przypadku szkół prowadzonych na podstawie

odpowiedniego porozumienia).

Forma zawiadomienia nie jest dowolna, a jej doprecyzowanie w zmienionej ustawie można potraktować jako próbę zapobiegania ewentualnym wątpliwościom, czy przekazanie informacji o planowanym zamknięciu szkoły nastąpiło skutecznie. Zgodnie z obowiązującym art. 89a ust. 3 P.oś. zawiadomienie następuje poprzez wywieszenie go wraz z uchwałą intencyjną (to jest uchwałą wyrażającą zamiar likwidacji) podjętą przez organ stanowiący danej jednostki samorządu terytorialnego w widocznym i ogólnodostępnym miejscu urzędu obsługującego daną jednostkę, a także w przeznaczonej do likwidacji szkole i szkołach filialnych. Pisemna informacja musi zawierać także adres strony internetowej urzędu, na której udostępnia się zawiadomienie wyposażone w większą liczbę informacji. Powiadomienie o zamiarze likwidacji szkoły wraz z uchwałą intencyjną, analizami, dokumentami i niezbędnymi informacjami (którym zostanie poświęcony kolejny akapit) jest bowiem udostępniane również w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego jednostkę samorządu terytorialnego. Ustawodawca zastrzegł przy tym istotny wymóg co do kolejności informowania - udostępnienie takiej informacji na stronie urzędu nie może nastąpić przed jej wywieszeniem we wskazanych powyżej miejscach.

Ustawodawca w art. 89a ust. 5 wymienił ponadto załączniki do zawiadomienia udostępnianego w formie elektronicznej na stronie urzędu. Przekazanie informacji o zamiarze likwidacji szkoły wymaga przedstawienia dokumentów i analiz takich, jak:

- uzasadnienie likwidacji szkoły przedstawione w formie analiz lub dokumentów;
- informacja o sposobie realizacji obowiązku polegającego na zapewnieniu możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej tego samego typu (w przypadku szkół kształcących w zawodzie wymagane jest zapewnienie możliwości nauki w szkole kształcącej w tym samym lub zbliżonym zawodzie) oraz o niepogorszeniu warunków nauki, wychowania i opieki zapewnianych uczniom szkoły, której dotyczy likwidacja, jak i uczniom szkoły, w której ma odbywać się kontynuacja nauki;
- informacja o planowanym obwodzie szkoły lub planowanych obwodach szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki (dotyczy tylko szkół podstawowych);
- informacja o planowanej organizacji transportu i opieki na warunkach określonych w art. 39 ust. 3-4a P.oś (co dotyczy obowiązku gminy w zakresie wspierania edukacji dzieci niepełnosprawnych oraz uczniów szkół podstawowych zamieszkałych dalej niż 3 lub 4 km - w zależności od klasy, do której uczeń uczęszcza - od swojej szkoły), w tym informację o połączeniach komunikacji publicznej umożliwiających dotarcie do szkół wskazanych jako miejsce kontynuowania nauki po dokonanej likwidacji;
- informacja o możliwości i miejscu zapoznania się mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego z analizami, dokumentami i informacjami wymienionymi powyżej, o możliwości, sposobie i miejscu składania uwag i wniosków dotyczących likwidacji szkoły oraz o terminie ich składania - nie krótszym niż 14 dni od dnia umieszczenia zawiadomienia na stronie urzędu - a także o adresie strony BIP, na której zostanie zamieszczone zbiorcze stanowisko wobec zgłoszonych uwag i wniosków.

Uwagi i wnioski tłem szerszych konsultacji ze wspólnotą samorządową

Wspomniane wyżej zbiorcze stanowisko wobec wniesionych uwag i wniosków opracowuje organ wykonawczy (zatem wójt, burmistrz, prezydent miasta, zarząd powiatu) jednostki samorządu

terytorialnego, której organ stanowiący podjął uchwałę. Ustawodawca wyznaczył na jego opracowanie 30-dniowy termin, po czym stanowisko jest udostępniane na stronie BIP urzędu obsługującego organ, a także przekazywane kuratorowi oświaty (w przypadku likwidacji publicznej szkoły artystycznej - właściwemu ministrowi).

Zawiadomienie o zamiarze likwidacji szkoły określa ponadto czas i miejsce zebrania służącego konsultacjom tego zamiaru z jej uczniami oraz rodzicami uczniów niepełnoletnich, do czego zobowiązuje art. 89a ust. 4 P.oś. Samo wyznaczenie terminu zebrania jest natomiast ograniczone treścią ust. 8, który umożliwia zorganizowanie spotkania z udziałem organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego oraz dyrektora likwidowanej szkoły nie wcześniej niż po upływie 7 dni od dnia udostępnienia wspomnianego wyżej zbiorczego stanowiska wobec wniesionych dotąd uwag i wniosków. Zebranie jest kulminacyjnym punktem konsultacji, którego szczególna waga wyraża się m.in. w obowiązku sporządzenia z niego protokołu.

Porządek komunikowania zamiaru likwidacji szkoły oraz związanych z tym konsultacji został zatem określony bardzo szczegółowo. Zamykanie szkół, które - m.in. z racji kryzysu demograficznego - staje się zjawiskiem coraz częstszym, budzi wiele emocji. Wyrażają się one m.in. w tak częstych próbach zaskarżania uchwał wyrażających zamiar likwidacji szkoły do sądów administracyjnych. Z uwagi na charakter takich uchwał (które jako uchwały intencyjne nie naruszają interesu prawnego czy uprawnienia) skargi są z reguły odrzucane. Z tego powodu doprecyzowanie sposobu informowania i konsultowania tej sprawy ze wspólnotami samorządowymi należy ocenić zasadniczo pozytywnie. Choć wymogi ustanowione przez ustawodawcę mogą sprawiać wrażenie bardzo szczegółowych, to tego rodzaju legislacyjna asekuracja wiąże się z licznymi wątpliwościami, jakie występowały w poprzednim stanie prawnym. Akcentowano wówczas, aby proces ten przebiegał w sposób rzetelny i niepozostawiający zastrzeżeń co do rzeczywistego i skutecznego poinformowania o planowanej likwidacji wszystkich, których ona dotyczy.